

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznauila (inserati) se sprejemajo in veljá trisporna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, ne frankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob 1/4 6. uri popoldne.

Štev. 78.

V Ljubljani, v sredo 8. aprila 1885.

Letnik XIII.

885—1885.

III.

Velike nakane, velike namere je imel Svetopolk, mogočni knez Veliko-Moravije, a vse se je skadilo kakor dim, ostal je le pregovor: „Svetopolka iskati“, to je iskati sreče na vek zgubljene; delo ponižnih oznanovalcev Božje besede pa je ostalo, njih zasluge se ne starajo, čez tisoč let se še lepše svetijo in kolikor bolj se slovanski narodi zavedajo svoje vere in narodnosti, toliko više cenijo prizadevanje mož, ki sta živela Bogu k časti in bližnjemu k izveličanju. Slovan gre na dan, deveto stoletje bilo je slovansko, devetnajsto hoče postati. Poglejmo, kaj je za temi besedami.

Valovi narodnega gibanja, ki so se jeli vzdigovati v začetku tega stoletja, začeli so butati tudi ob slovansko morje, narodna ideja, ktero je zbudil Napoleon I., je pridrla od Francozov in Nemcev do neštevilnih slovanskih rodov, ki so raztreseni po raznih državah. Ko se Slovan prebudi, strmi nad svojim številom, obžaluje svojo razkosanost, še bolj pa verski razkol. Ko pa Slovan tako premišljuje svojo osodo, začne se ozirati v svojo preteklost in ta ga privede do sv. Solunskih bratov, ki sta začela delovati pri vzhodnih Slovanih in razširila svojo delovanje do zapadnih in severnih Slovanov. To je začetek, to je izvir slovanskega gibanja v sedanjem stoletju. V sredi med vzhodom in zahodom, med rimsko in grško vzhodno cerkvijo stojita pa sveta brata Solunska. Izšla sta iz razkolniškega Carigrada, učila med raznimi slovanskimi rodovi, svojo pravovernost spričala pred namestnikom Sinú Božjega, iz Rima se je vrnil Metod posvečen v nadškofa s svojimi učenci zopet na obširno delo v vinogradu Gospodovem, a zopet in zopet iskal tolažbe in zavetja v Rimu. Na to kažejo Slovani, rimo-katoliki, svojim bratom na izhodu, rekoč: „Ako nam ne verjamete, glejte v svoje bogočastne knjige, glejte v življenje vaših blagovestnikov, tam bote najdlji, kar vam mi pripovedujemo. Rim pa, ki želi združiti vse narode v edinosti sv. vere, vidi to gibanje med slovanskimi

rodovi, kliče in vabi Slovane k sebi, proslavlja dejanje Solunskih bratov, nje izgled posnemajo škofje po deželah, koder sta sveta brata učila, spodbujajo verne h krščanskemu življenju. Verni vseh stanov pa vabijo ne le katolike, marveč tudi brate v razkolu živče k tisočletni slavnosti v moravski Velehradu, na sedež nadškofa Metoda, kterege tudi grška nezedinjena cerkev časti.“ V tem pomenu moramo reči: „Slovan gre na dan.“ A tudi v literarnem smislu se je zbudil Slovan. Učenjaki se v svojih spisih ozirajo na celostnost Slovanov, razmotravajo sorodnost jezikov in se pečajo posebno radi z zgodovino Slovanov. In to je literarni panslavizem, strašilo nekterim, kterim huda vest očita krivico, ki so jo prizadevali slovanskim rodovom stoletja in stoletja. Enakopravnost Slovanov je pa dosihmal samo v Avstriji, in tu še le načelno priznana, in pod avstrijskim dvoglavnim orlom se Slovani primeroma še najbolj počutijo.

Kakor meteor, ki se v temni noči prikaže, nekoliko časa sveti, potem pa ugasne, tako se je v devetem stoletju pokazala slava Veliko-Moravije. A kmalo in kmalo je zginila, kar je Moravije ostalo, je pripadlo česki deželi, v Panoniji je do dobrega zatrl kruti Madjar politično samostalnost Slovanov, v morji Nemčije utopili so se tudi Slovani med Labo in Odro in ob vzhodnem morji; Poljska je ostala slovanska dežela, a sprejela sveto vero, in služba Božja je bila vpeljana po latinskem obredu; sprejela je v 10. stoletju sveto vero tudi prostrana Rusija, a že način, kakor je bila tam vpeljana sveta vera, nam kaže državno vsemogočnost in volji vladarjevi se je moglo vклонiti ljudstvo poganstvu vdano; ruski knez je oblegal in vzel Cherson in po mašnikih, ki jih je tam vjel, dal se je v veri podučiti in krstiti po grškem obredu, potem ko je prejel na vse krščanske kraje pošiljal poslanca, naj presojajo, ktera vera bi bila najprikladnejša za ruske odnošaje. To samooblastno ravnanje prvega krščanskega kneza na Ruskem nam nekako poudarja ravnanje ruskih vladarjev do krščanske cerkve do današnjega dne.

Jugoslovani, Bolgari in Srbi so dolgo omahovali med Rimom in Carigradom, dokler se niso poslednji popolnoma od Rima ločili, a Hrvatje ostali so v zvezi z Rimom, a Hrvatje so bili tudi tisti narod, nad kterim se je pozneje skrhal meč mohamedanskih Osmanov. Tako smo sedaj pregledno sledili gibanju Slovanov od devetega stoletja naprej.

Slovan gre na dan. Ali je ta fraza v politiki opravičena? Ali se ima to morda razumeti v tem pomenu: „Ob Kristusovem času je gospodoval svetu Rimec, v srednjem veku je preobladal Nemec, a sedaj pa ima nastopiti Slovan?“ Ali bode za narodnim in verskim probujenjem prišlo tudi političsko probujenje. Ozrmo se tukaj v preteklost, prašajmo zopet zgodovino, zakaj je Nemec postal v srednjem veku tako mogočen in slaven, in kaj je obdržalo rimsko-nemško državo na tej stopinji vsaj v nje vnanji svetlobi noči do današnjega stoletja. Odgovor na to najdemo v tistem velevažnem trenutku, ko se je o božičnih praznikih l. 800 papež Leon približal Karolu, mogočnemu vladarju Frankov, s cesarsko krono, s taisto ga ovenčal, in ko je ljudstvo veselo zaklicalo: Slava Karolu, slava cesarju, kterege je Bog venčal. Franki so bili pa tudi prvorojeni sinovi katoliške cerkve izmed nemških narodov, in Karol Veliki je bil varh in branitelj svete vere. Nemčija pa je jela propadati, ko so rimsko-nemški cesarji začeli svojo moč obračati zoper Rim in namestnika Kristusovega na zemlji, in ko je v 16. stoletju nastal verski razkol v nemškem cesarstvu, je bila tudi razrušena nemška moč in veljava doma in na zunaj, in nemška dežela je postala v tridesetletni vojski, ob Napoleonovih časih kakor občinski pašnik, kdor si je več prilastil, več je obdržal. Sedaj je pač Nemčija mogočna, dasiravno je nje glava prusko-protestantovska, bode marsikdo vgovarjal, katolicizem in Rim nima tedaj vpliva na moč in veljavo držav. Na svetu je bilo pač že mnogo mogočnih držav, a kje so sedaj; „ne poznam ga Gospoda, ki bi bil nad mano“, zaklical je ošabni Faraon, a vendar se je njegova armada potopila v valovih rudečega morja.

LISTEK.

Prior Faustus, usmiljen brat, zdravnik na Kranjskem.

(Dalje.)

Z dovoljenjem kresijskim od 24. okt. 1824 se Prior Faustus že 49 let star naseli v svojo Pušavico v Šmartnem pod Šmarno goro. Njegova prva skrb je sedaj, da gre 11. nov. v Kranj in si naroči altareček za svojo kapelico.

Kamor klican obišče precej bolnike in kmalo je na Gorenjskem, kmalo na Dolenjskem. 2. dec. je pri č. g. Šubeljnu na Krki in 17. dec. na večer že v Trstu pri znanih starih bolnikih. Tudi oskrbi tukaj, da spravi vkup svoje reči in se prepelje na svoj novi dom.

Leta 1825 prične prior z otožnim srcem; dobi namreč od svojega provincijala Paskala dopis žaljivne vsebine, dalj časa se ne vmiri. 12. febr. pošlje ponižno prošnjo za dispens v Rim, gre tudi 17. febr. v svojih opravilih k mil. škofu, sicer pa se izroči božji previdnosti. V velikem tednu se vtolaži, opravlja

cerkvene molitve in subdiakonira, 17. aprila ga prebudi iz spanja strašni ogenj v Šiški.

23. aprila ima srečo, da prvikrat škofu nosi pastoral in to v Št. Vidu.

6. maja je v njegovi Puščavi tudi malanje dodelano, tako, da se 7. maja blagoslovi njegovo prihodnjo prebivališče, 9. maja se ustanovi v svojem mirnem zavetju. Bolniki dohajajo od vsih strani k njemu v puščavo, pa tudi klican je na daljno okolicu. Rad postreže doma in obiskuje bolnike, kamor koli je klican. Obiskuje tudi č. g. duhovnike, tako je 31. julija pri č. g. Umbinku v Št. Jakobu, da ceremonira pri gospodovi sekundici.

Prior Faustus je zdaj 50 let star, toraj Abrahama videl; dobi z Dunaja cesarsko potrjenje in papežovo pismo, da sme tu stanovati in ozdravljati. S tem se izkaže in predstavi škofu v Vodicah, kjer je 10. okt. škofovsko obiskovanje, drugi dan v Šmartniku, ter nosi pastoral kakor tudi potem 12. okt. v Šmartnem. Tukaj ima čast, da zbrani č. gg. obiščejo priora Fausta v njegovi Puščavi. Vsi se zadovoljno izrazijo o njegovi Puščavi, ter se veselijo, da se je tukaj naselil.

16. dec. je v Tržiču, kjer sprejme mnogo bolnikov. Prior Faustus pridno dela, ozdravlja in moli.

3. marca 1826 pričel je voditi križev pot v Šmartnem in ga vodil celi postui čas. Na cvetno nedeljo je pri altarju stregel in veliki teden sta z gosp. župnikom sama molitve opravljala.

30. aprila je bil pričetek procesije za sveto leto, ter je 2. maja, ravno prošnji dan, pridigoval veliki množici v Gameljnah.

30. junija je za Fausta imeniten dan, opravil je dolgo spoved pri nemških redovnikih v Ljubljani ter se čuti vsega prenovljenega in zadovoljnega.

V Puščavi je prizidana bila veža. V tej veži je altareček postavljen v čast Matere Božje sedem žalosti, ta kraj je dal posvetiti 22. avg. 1826.

Vsak prišli bolnik je čakal v tej veži, si spehano sree umiril, križ in trpljenje premišljeval, v Božjo voljo svoje bolečine izročil in z vsem zaupanjem se zdravniku prioru razodel.

Faustus, 51 let star, je povabljen na Lokanje, kjer ima č. g. Sporn 17. sept. novo sv. mašo. Tukaj so veseli in gredó v družbi dalje v Predoslje, kjer je 24. sept. cerkev posvečena. 2. okt. (roženkranska nedelja) je shod na Šmarni gori in officium defunctorum. 29. okt. je v Šmartnem slovesna procesija za sv. leto in 1. nov. pridiguje Faustus o vernih dušah v vicah.

(Dalje prih.)

Mogočna slovanska država je pač rusko carstvo, ki se razprostira od severnega ledenega morja, do solčnih bregov ob Črnem in Kaspiškem morju, od vzhodnega morja v Evropi notri tje v severno Ameriko ob bregovih Velikega oceana po treh delih sveta in obsega tretjino zemeljskega površja, a zahodni Slovani si nič kaj ne hrepené priti v naročje mogočni Rusiji, javalne si tega želé tudi južni Slovani, Bolgari in Srbi, papeža in cara imeti v eni osebi si gotovo ne želé katoliki v ruskem cesarstvu, Rusija stopa z železno nogo po širnem svetu, upanje, da bi postala pravična katolikom, je v najnovejših časih splavalo po vodi. Katoliško Poljsko je zginilo izmed samostojnih držav in je razdeljeno med bližnje sosede: Pruse, Avstrijane in Ruse. Brez dvombe se najbolje godí Poljakom v Avstriji, vendar Rusini, vsaj nekateri izmed njih škilijo v Rusijo iz mržnje do Poljakov! Upajmo pa, da bode katoliška poljska dežela postala kvas, ki bode prekrasila rusko cerkev in jo pripeljala počasi k edinosti z Rimom. Gospodova roka tudi danes ni prikrašena, in velikrat smo videli, da so podjarmljena ljudstva za sabo potegnili svoje zmagovalce.

Kar nas pa navdaja z veselim zaupanjem je čvrsto gibanje Slovanov v nazpadli Turčiji, posebno v deželi, kjer sta Solunska brata najprej začela oznanovati sveto vero. Začelo se je gibanje tudi v grški razkolniški cerkvi, prav pri sedežu in izviru razkolništva v preslavnem Carigradu. V letu in dnevu ni bil zvršen razkol med Rimom in Carigradom, pogajanje med Carigradom in Rimom, med grško in latinsko cerkvijo je nehalo od časa, ko je ošaben Mahomed prijezdil v cerkev sv. Zofije v Carigradu, stoletna beda in oknuten jarm je menda spametoval Grke, vsaj previdne iz med njih, da se bodo povrnil k Materi, od ktere so se ločili; ako se pa povrne vzhodna cerkev k sedežu edinosti, nas navdaja veselo upanje, da se bodo povrnil v katoliško cerkev tudi slovanski rodovi, kateri so bili tako rekoč ogoljufani za sveto vero in nehote zapeljani k odpadu.

V tem smislu veseli pozdravljamo tisočletnico sv. Metoda. Slovani sicer še nismo edini v sv. veri, a tisočletnica, ki se obhaja na katoliških tleh, v deželi, kjer je deloval in umrl sveti Metod, vzbudila bode pozornost vsega slovanskega sveta, a nje praznovanje na katoliški zemlji bode postalo znamenje, kteremu se bode oporekalo, kajti čuje se, da pravoslavni ne marajo za katoliško slavnost, v Rusiji, v Bolgariji in drugod po razkolniškem svetn bodo to svečanost obhajali po svoje, a to naj nas nikdar ne moti v našem katoliškem prepričanju. Našim ločenim bratom na ljubo ne moremo, niti ne smemo reči, da nam je vse jedno ali živimo v razkolu ali zedinjeni z Rimom. Ljubezen do rodu nima nas zapeljati do nemarnosti v verskih rečeh. A ravno verska stran je, ktero posebno povdarjajo pastirski listi, posebno pa oni slavnega škofijstva v Ljubljani. Ako je ločnim bratom mar za resnico, bodo jo iskali in tudi našli. Dobrotljivi Bog naj pa usliši na priprošnje svojih svetnikov molitve vernih, ktere pošiljajo v teh svečanostih do prestola milosti za zedinjenje ločenih bratov.

Politični pregled.

V Ljubljani, 8. aprila.

Notranje dežele.

Kako se časi spreminjajo razvidi vsak, kdor primerja *prijateljske razmere*, ki so med našo in nemško državo in one ki so bile leta 1877 med nami in Rusi. Pisali smo že, da so neodrešeni avstrijski Nemci čutili potrebo Bismarku javno in jako demonstrativno dokazati, da so mu hvaležni za leto 1866. Kljub vsem demonstracijam, ki so se v Gradci in v Brnu godile, vlada ni nič kaj posebno oestro postopala proti vdeležencem; pravijo, da za to ne, ker smo z nemško državo prijatelji. Kako pa je bilo leta 1877? Tedaj smo bili ravno tako prijatelji z Rusijo, kakor smo dandanes z Nemčijo; a ko so se Slovani pripravljali, da bi ruskega generala Černajeva javno počastili, se mu je takoj namignilo, da naj se zgubi. Tako se je tedaj postopalo in tako danes. Razložek je se vé da ta, da so tedaj Slovani bili, proti kteremu se je pozornost visoke vlade obrnila, dandanes so pa to Nemci. Kaj pak, da je bila tedaj še liberalna nemška vlada na krmilu, ki v Slovanih ni družega videla nego prekucube in puntarje, danes je na čelu vlada, ki je vsestransko pravična; a nam se hoče pozdevati, da kar liberalni naši Nemci dandanes počenjajo, že ni družega, kakor izdajalstvo; toraj vse kaj družega, kakor le javno poslavljenje slovečega generala.

Kaj so dandanes *redovi* in *križci* vredni, razvidi se iz ponudbe nekega Mr. Baldusa v Londonu, ki ima za podelevanje, oziroma za posredovanje pri podelevanju takih odlik agenturo. Posebno, kdor želi kak tuj red dobiti, mu ni treba najmanjših zaslug, pač pa lepo svoto denarja. Večina teh redov so naproday. „Tr. Tagblatt“ dobil je omenjeno ponudbo iz rok prijateljevih. Ondi barantač Baldus najpoprej na red od daleč pokaže in se odločno zavaruje proti sumničenji, češ, da bi se red kupiti dal. Ne, ne, pravi Baldus saj dobro veste, da redove le vladarji podeljevati zamorejo. Od teh se pa pač ne more zahtevati, da bi vsakega posebej poznali; zatoraj so potrebni ljudje, ki vladarje na take može opozarjajo. Denar, ki ga dotični za red plača, pravi Baldus, se pa za vojaške in dobrodelne namene porabi. V očigled tega Baldus trdi, da mu nikdar ne spodleti, če bi tega ali onega za ta ali ta red, priporočil, kterega si ravno želi. Potem našteva razne redove, ki se po teh ali onih krajih na ta način dobiti morejo ter ob enem svotico pristavi, ktero je treba za redove šteti. Najceneji red ali križec je tako zvani „Marijanski križec“ križarskega reda, ki ga zamore vsak plemenitaž dobiti, da le za Baldusa 1200 mark, t. j. 720 goldinarjev a. v. pri kaki zanesljivi trgovski hiši založi, da jih Baldus še le pozneje sprejme, kedar je dotični klient že odlikovan — „za zasluge“. Najdražji je pa viteški križ železne krone, s kterim je v zvezi podeljenje plemstva, če tudi ne več na imperativen, pač pak na jako pogojen način. Le-ta križec pa velja 60.000 mark ali 36.000 goldinarjev. Toda ne le redove, tudi naslove posreduje Baldus za navadno plemstvo, za baronat in za grofa celó te lahko pripravi za svoto od 18.000 do 60.000 mark, kakor ta ali oni ravno čuti potrebo, po večji ali manjši množini modre krvi. Posebno se pa Baldus priporoča obrtnikom, rokodelcem, in drugim, ki hrepené po dvornem naslovu, n. p. c. kr. dvorni zdravnik, dvorni krojač, čevljar itd. Medalije učenih in neučnih društev na jako krasnem traku so nekoliko ceneje in se dobé od 250 do 1000 mark. Častni naslovi, diplome in kar je družega takega kvarka, se tudi po tem potu dobiti dajo. Le možno je treba odpreti in nekoliko stotakom izgled dovoliti. Nazaj prileté pa v podobni reda, križeca, plemstva, častnega naslova. Da še celó „častni profesor“ republike San Marino lahko

postaneš, ako 750 mark za Baldusa založiš. Ali ni to krasno?! Ljudje se pa potem čudijo, od kot ima ta ali oni toliko tujih redov. Kupil in naročil si jih je, kakor suknjo pri krojači. Na Dunaji imajo dva taka sleparja ravno v pestéh, ki sta za lepe novce ponarejene perzijske redove „solnca in leva“ prodajala.

Vnanje države.

Naravnost smešna je zavirljivost, s ktero Rusi avstrijsko politiko na *Bolgarskem* zasledujejo in potem v tem smislu svetu opisujejo. „Mosk. Ved.“ so prinesle novico, da hoče Avstrija Bolgarom železnico zgraditi, ter da se ne bo Rusom dala, kakor se je to iz začetka trdilo. Baron Hirsch, železnični podjetnik na Balkanu, se po nazorih omenjenega časnika poganja za zgradbo bolgarske železnice in jo bo prej ko ne tudi dobil, ker je za njim avstrijska vlada, ktera mu je namignila, da naj tako nizko ceno postavi, s kakoršno bi noben drugi ne mogel shajati; ob enem pokazala mu je pa polno pest cekinov, rekoč: vidiš jih in nič se ne boj, te boš dobil in pa še več družih za podporo, ako železnico zgradiš. Avstrijska vlada se na tak način pri Bolgarih prikupiti misli. Očividno je, pravijo dalje „M. V.“, da mora zarad tega ruski podvzetnik Gubonin propasti, ker nima vladne denarne vreče za seboj, na ktero bi se zanašal. Ali ni to smešno in bedasto? Avstrija še sama sebi ne more potrebnih železnic zgraditi, kolikor bi jih potrebovala, pa bode Bolgarom hodila železnico delat! Koliko let že beračimo za dolensko progo, koliko si prizadevajo Tržičani za Loško železnico in vendar nimamo ne te in ne one, Bolgarom bi jo šli pa delat! Nič bi ne rekli in rajši bi verjeli, če bi se kaj takega o Bosni sklepalo, kar se bo tudi zgodilo. Bosna je naša in bo naša ostala. Trgovina se bo posebno za naše kraje jako ugodno razvila, kedar se nam na pol divji svet po ugodnih občilih toliko približa, da se bo splačalo. Z Bolgarijo pa v tako dotiko ne bomo stopili.

Po *zapadni Evropi* jelo je na čuden način vreti, ki nič dobrega ne pomeni. Včeraj smo poročali o nemirih in uporih kmetov po gorenji Italiji, danes napravimo korak dalje preko planin na Francosko zemljo. Tudi ondi so delavci napravili nekak shod, ki že po revoluciji diši. Na 1. aprila je bilo, ko so v Berlinu Bismarka slavili z bakljado po mestu, v Parizu so pa okna pobijali in pretepali so se. Delavci so namreč na gledališčnem trgu sklicali tabor, kterega se je pa več drugih vdeležilo, kakor pa delavcev. Posebno postopačev je bilo silno veliko ondi. Jeli so potem vozove vstavljati, mirne potnike zasramovati in kar je drugih enakih lepih lastnosti. Redarja ni bilo nobenega videti, vsi so ostali po svojih navadnih prostorih, vojaki pa po kasarnah so bili pripravljeni, če bo treba kje kaj pritisniti. Druhal blizo 2500 ljudi obsegajoča, valila se je proti kavarni de la Paix, kjer so nekaj miz prevrnili, nekaj stolov polomili in pa nekaj oken pobili. Ob 8 zvečer zahtevali so v (veliki gostilni) „grand hotelu“ za 200 ljudi kosila; ko jim je gospodar razložil, da je sedaj že prepozno in da nima pripravljenega, so zopet odšli in dalje rogovilili, okoli kavarne „de la Paix“, ktero je gospodar takoj zapreti dal, da se mu ne zgodi še večja škoda, kakor jo mož že ima. Ob 9 zvečer jela je policija druhal razganjati, kar se ji je tudi prav z lahko posrečilo, ker so pošteni ljudje došle redarje krepko podpirali z srčnim „vive“ in dobrodošli-klici. Kaj bo iz tega? Kaj družega kakor revolucija. Siromaštva je vedno več, vere vedno manj in konec vsega tega bo zopet rudeči petelin na strehi in pa petrolej.

Znano je, da se pregreha očetov še nad otrok otróci maščuje; da bi se to tudi v političnem oziru potrdovalo, marsikdo ne verjame, a dostikrat se tudi tu potrduje. Nekaj enacega zgodilo se je v najnovejšem času *Francozom*. Napoleon III. spoznal

Najlepši pirhi.

Lepo je posijalo solnce v jutro na veliko nedeljo in kamor so segli njegovi žarki, povsod gledali so vesele in srečne obraze, kajti angelj božji je z jasnimi obličjem obznanil ženam Jeruzalemskim, da je Zveličar vstal nov in poveljčan.

Po celi vasi čujejo se glasovi velikonočni, in okrog belo pogrnjene mize zbrano je verno ljudstvo pri blagoslovljenem kruhu in mesu.

Vendar izmed srečnih in veselih nahajata se dva človeka, katerih srce napolnuje le britkost in oči so zmočene od grenke rosé.

Za vasjo v mali leseni kočici čepita samá pri beli mizici; tudi pred njima leži blagoslovljeno meso in kruh, tudi k njima silijo žarki solnčni skozi malo omreženo oknice, ali ne ljubi se jima jesti, molé si podpirata vela lica s suho rokó, tu in tam pobereta z mize kako drobtinico ter jo s solzico vred povživata, ki se je pritrla po zgubnem lici navzdol.

Oh, pred letom še bilo je vse drugače, vse tako jasno in smejoče na velikonočno nedeljo zjutraj! Hudo je zadela šiba osode božje — Adama in njegovo ženo, staro mater Meto.

Imela sta lepo kmetijo in čvetero ljubih otrok in vsi so živeli tako zadovoljno na domu; bili so vsled svojega vzornega življenja v izgled celi vasi. Pa prišla je britka smrt in v pol letu odnesli so jima črni možje Franico in Florijana gori na grobje svetega Jurja, kjer zdaj počivata drug poleg drugega.

Jože in Janez pak sta jima še ostala.

Skrbeti ja je tedaj začelo, kako bo naprej. Kmetijo bilo je treba dati v krepkeje roke, ker njihove oslabele so vsled starosti in žalosti.

O da je umreti moral Florijan!! Njemu in samemu njemu namenila sta gospodarstvo, kajti Janez je študiral, da bi si enkrat laglje služil kruh, njemu ni kazalo kmetovati, ali Jože, najmlajši, oj, ta pa je bil take zlovoljen, prav nič podoben krotki krvi družih treh. Vedno se je zadiral nad njima, kedar sta ga svarila, ako se je le vedno in vedno zbil s fantini doli na vasi.

Bala sta se na vso moč izročiti njemu gospodarstvo, ker njihovo srce je slutilo, kako bi se utegnulo goditi njima potem.

Pa drugače pač ni šlo in to je vedel tudi Jože in niti besedice ni črnil, samo muzal se je skrivaj,

ko je videl, da stariša trpita na skrivnem. Konečno se je moralo zgoditi in Jože postal je gospodar; stara sta si izgovorila prevžitek in kočico za stanovanje. Ali doslej bila sta ločena od vsega, kar jima je bilo dragega na svetu. Sin dobil je ženo, ki ga je v zlobni nravi še prekosila. Koliko sta ga opominjala, Reze Kovačeve nikar! a njihova ni veljala, bilo je zastoj.

Komaj je minulo tri mesece, že sta morala tožiti za izgovorjeni prevžitek, ker odslej bi bila mlada najrajša, da sta stara poginila prvi dan po poroki.

Tako sta samovala in vzdihovala v svoji tihi koči, da se je približala velika noč. Kako se je radovalo vaščanstvo med seboj, a k njima ni došel živi človek, da bi jima bil voščil vesele praznike, niti sin in sinaha se nista zmenila za nju.

Ali jedina tolažba v taki bedi bil jima je Janez, ki je tedaj že bival v daljnem mestu na vseučilišči.

Do njega so bile obrnjene vse njune misli in ko sta se ga tako spominjala, dozdevalo se jima je, da biva njegov duh pri njima. Ali bival je zares. Tudi Janezu na tujem bilo je britko pri srci, in

je v našem nadvojvodu Maksimilijanu posebno nadarjenost za pomorsko službovanje, kar se mu je za njega nevarno zdelo. Zaradi tega je skušal, kako bi ga na lep način odpraviti zamogel; da bi se ga prav izvestno znebil, poslal ga je čez atlantiški ocean v Meksiko, kjer mu je cesarsko krono obetal. Napoleon mu je tudi do nje pomagal, a potem ga grdo zapustil in Maks moral je tisto krono drago plačati. Napoleon si je od tega obetal, da bo avstrijska mornarica osamljena, v povojih in nerazvita ostala. Tako je bilo pred dvajsetimi leti. Kdo bi si bil mislil, da se bo dvajset let kasneje Francozom nekaj sličnega prigodilo! Kljub petim milijardam, ki so jih iz Pariza v Berlin kar v železničnih vozovih vozili, so se Francozi vendar tako čvrsto jeli na noge spravljati in so posebno ob Renu tako glasni postali, da je Bismarck skrbeti jelo, kaj bo, ako bo morda še kakoga Sedana potreba. Mož je jel misliti, kako bi pozornost od Rena drugam obrnil in zmislil si je Tonkin. Pravi, da je bil Bismarck, ki je Francoze tje kaj spravil, kjer so potem kljub slabi podpore od doma vendar marsiktero slavno zmago priloževali, v poslednjem času pa tudi — tekli. V Tonkinu tepeni, doma so pa ministri tako rekoč kar spodili — to vse pač jasno kaže, da narodna disciplina ni ravno najtrdnjaja, da je narod vsled preobilnega in nezmiselnega strankarstva oslabil, da Francozi niso več tisti, kakor so bili še pred petimi leti in da je Bismarck svoj namen dosegel — namreč soseda svojega oslabil. Toliko so jim v domači kakor tudi v zunanji politiki razmere razrite, da si niti novega ministerstva niso zamogli sestaviti. Še le včeraj poročilo se je brzojavno, da se je menda našel mož, ki si upa sestaviti nov kabinet in ta mož je Brisson, ki bo ob enem predsednik ministerstvu, pomagal mu bode pa Freycinet, ki bo zunanje zadeve v roko vzel. Mar li se bo tema dvema posrečilo poslednje udarce v Tonkinu zbrisati in Francoze pred novimi obvarovati? Pokazala bode že bližnja bodočnost. Za sedaj je toliko resničnega, da v Evropi ne bodo kmalo na vrhuncu, kakor so bili za časa Napoleonov navajeni svetovno politiko še več pa vodo — delati. Na vrhuncu v Evropi sta sedaj dva sivolasa velika, 70letni Bismarck in 88letni cesar Viljem: po teh dveh ravna se Evropa; kako dolgo se pa še bode, je tudi le vprašanje časa.

Angležem v Sudanu vedno bolj prede. Vojška njihova umika se počasi sicer, toda umika se pa le proti Egiptu in le še kake dvakrat naj se sprimejo z Mahdijem ali z Osmanom Digma, pa bodo v Egiptu. Občudovanja vredna je pa slepota, da doma še vedno nečejo sprevideti, da jim je v Sudanu urne pomoči potreba, če hočejo kaj opraviti, drugače bodeta opravila Mahdi in Osman Digma.

Izvirni dopisi.

Iz Šenčurja pri Kranji, 5. aprila. Nekaj let se naša farna cerkev že vsako leto ponaša ali s kako novo opravo ali s kakimi izvanrednimi popravili. Ko je bil leta 1883 veliki altar predelan in prenovljen, presbiterij na novo pretlakan in nova obhajilna miza postavljena, tu se je še le prav pokazalo, kako zelo so štirje stranski altariji z pridišnico vred prenovljenja potrebni. Zato se je minulo leto na spomlad cerkveno predstojništvo še z ranjnim gosp. Štefanom Šubicem pogodilo, da bi tudi stranske altarije in pridišnico prenovil in kar je manjkalo, na novo naredil. Toda g. Štefan Šubic tega dela še pričeti ni mogel, ker je 9. junija 1884 umrl. Delo je zdaj prevzel njegov vrli sin, Valentin Šubic. Na-

logo svojo je izvršil prav okusno, umetno in v popolnem soglasju z velikim altarijem, ki ga je še njegov nepozabljeni oče, Štefan Šubic, l. 1883 prenovil. Pomagal mu je pri tem delu njegov brat, obče znani in čislani slikar, Janez Šubic, ki je novo altarno sliko čistega Spočetja Marije Device za stranski altar kaj izvrstno izgotovil. G. Valentin Šubic se je skazal posebnega umetnika pri kipih angeljov, ki jih je za stranske altarije izrezal, kakor tudi pri kipu ali podobi sv. Jurja, ki ga je za veliki altar v tronu že leta 1883 sam naredil. Vsi farani ne morejo dosti prehaliti tega njegovega dela. In tujci, ne le priprosti, temveč tudi olikani iz daljnih krajev, ki zlasti poletni čas, romajo skozi Šenčur na različna Božja pota, našo farno cerkev obiskujejo, se ne morejo dosti načuditi lepoti te naše hiše Božje.

Ker smo bili z onim delom gosp. Valentina Šubica tako zadovoljni, smo se ž njim letos še pogodili, da nam je za veliki teden nov Božji grob naredil. Težko smo ga pričakovali, ker stari ni bil za nobeno rabo več, in upali, da dobimo zopet nekaj posebnega in izvrstnega za svojo farno cerkev. Odkritosrčno in javno moramo spoznati, da se v svojem upu in nadi nismo nič goljufali. Zadovaljni smo namreč popolnoma z njegovim delom in sicer tako, da le svojo dolžnost spolnimo, ako ga vsakemu cerkvenemu predstojništvu, ki bi enakega dela potrebovalo, prav iskreno in živo priporočamo.

Pri tej priliki nikakor tudi ne smemo zamolčati, da bi javno ne pohvalili in priporočali pasarja g. Leopolda Tratnika, vrlega naslednika ranjkega Matevža Schreinerja. Naredil nam je namreč za naš Božji grob šest prav lepih, dobro posrebrjenih svetilnikov in pa čvetero ravno tako pozlačenih srčnih svetilnic. Popravil, prezlatil in predelal je tudi našo gotično monstranco tako krasno in umetno, da se je človek ne more dosti nagledati. Pravega umetnika se je skazal še posebno z velikanskim svečnikom za velikonočno svečo, ki ga je nam izdelal iz bronaste kovine. Naj bode tudi g. Leopold Tratnik živo priporočen vsim, ki kaj iz njegove stroke potrebujejo.

M. Povše, župnik.

Iz Polhovega gradca, 7. aprila.

„Votlo s turna brenka bron.
Smrtno pesem poje zvon.“

Oj zvonovi vi, kolikokrat ste mi doneli tako radostno na uho, kolikokrat ste mi napolnjevali dušo s sladkim veseljem, kolikokrat budili rajsko čutila! Ko sem v velikih praznikih o rani jutranji uri poslušal to harmonijo nebeško, ko je bilo še vse tiho in mirno in blede mesec plaval po kristalnem nebesnem obloku, in sem poslušal pritrkavanje Gradaških zvonov, o kako mi je plavalo sree v rajskem veselji; nisem mogel ničesar delati, marveč le poslušal sem, in globoko — globoko se zamislil.

A danes — oj zvonovi, kako tožno mi bije vaš glas na uho! — tudi i danes pretresajo vaši glasovi moje sree, toda ne budé mi sladkega veselja, ne, — marveč žalost, globoko žalost. Oh, nikar mi ne povišujte še vi zvonovi žalosti — vsaj sem itak ves potr in otožen, spremlja joč k zadnjemu počitku dragega duhovnega očeta Gradaškega! — Velikokrat smo se zbrali pri ranjkemu današnji dan, smo se dobro zabavali pri gostoljubni mizi

njegovi, — a danes — zbrali smo se, da ga spremimo k zadnjemu počitku. Vsa fara je oblekla danes žalno obleko, in britko zdihuje, in zakaj bi tudi ne? Vsaj je bil ranjki duhovnik v pravem pomenu besede, vsaj je živel le za zveličanje svojih zvesto mu vdanih ovčic, gorel za čast božjo, kar tako živo oznanja ponosni zvonik in veličastno zvonjenje, da je treba jednakega iskati, vsaj si je postavil neminljiv spominek v sreih svojih faranov. Da, danes je pokazala fara Gradaška, kako zelo je spoštovala ranjkega g. župnika, danes pričajo obilne solzice, kaj da je umrl bil svojim faranom, a danes tudi očitno priča fara Gradaška, da tu še prebiva narod veren, nepokvarjen od novošegnega liberalizma, narod vdan svojim duhovnim pastirjem. Kako zelo so tudi duhovni bratje spoštovali in ljubili ranjkega, kažejo danes, ker so prihiteli iz vseh krajev, ne zmenivši se za slabo vreme, z visokih hribov, bližnji sosedje iz bele Ljubljane, da mu skažejo zadnjo čast in ljubezen. Pred farovžem zapojó peveci, in potem se počasi pomika dolgi spreved po ulicah memo Grada, nazaj proti mirovu v cerkev. Spredej gré šolska mladina, kateri blagi prijatelj in podpiratelj je ranjki vedno bil; za njimi stopa dolga vrsta mož, resnobnega, žalostnega obličja, potem pride duhovščina lepo število z g. kanonikom Zamejcem, dekanom Vrhniškim in dekanom Cirkniškim, za njimi nesó ključarji priprosto krsto, ob kateri svetijo občinski odborniki, za njimi ženstvo mnogobrojno zastopano. Preč. kanonik g. A. Zamejec vodi pogreb, služi veliko sv. mašo in naposled stopi sam na prižnico ter v izvrstnem odgovoru razloži, kako da je bil ranjki v resnici duhovnik po volji božji, mož molitve, omeni njegovih zaslug za faro Gradaško, ktero je vladal skoraj 35 let, ter sklène, da je šel sedaj k Gospodu prejet plačilo od svojega neumornega delovanja. Po dovršenih opravilih v cerkvi, stopamo počasi proti kraju, kjer ima ranjki čakati vstajenja mrtvih. Na krsti njegovi ne zapaziš dražih vencev, kakoršnih današnja modèrna omika toliko daruje mrtvecem, da je že vse pretirano, prenapeto, djal bi, smešno, da, ranjki g. župnik bi tudi kaj takega ne maral; vsaj njegovo minulo življenje, njegovo dušo kinčajo najlepši, najbolj dragoceni venci, spleteni iz čistega zlata, venci dobrih del, venci molitve in čednosti. In ti venci, menim, imajo v resnici pravo veljavo, ker nikdar ne zvenijo, se ne obleté, ne zgubé na svoji lepoti.

Žalostni gledamo v grob, ki ima ravnokar sprejeti truplo umrlega. In ko se krsta zasuje, in peveci zapojó, se zopet utrne marsiktera solzica, hvaležne pričujoče množice. — O kako se zopet tu zamislim nazaj, ko nam je ranjki večkrat zapel: „Lebet wohl, lebet wohl, geliebte Freunde — lebet wohl auf's Wiedersehen.“ Zdi se mi, kakor da bi še enkrat klical iz mrzlega groba: „Lebet wohl, lebet wohl auf's Wiedersehen.“ Bog daj, da se enkrat zopet vidimo nad zvezdami v rajskih višavah, kjer ne bo več ločitve, ne žalosti, le vedno veselje. Bog daj, da se v hiši nebeškega očeta objamemo v večni ljubezni!

K. H.

Iz Polhovega gradca, 7. aprila. Sicer tako veseli prazniki velikonočni, zgubili so za našo faro letos veseli svoj značaj; prvokrat namreč v 35 letih

slutil je, če tudi mu nista ničesar tožila, da se njima ne more posebno dobro goditi poleg Jožeta in žene njegove. Ker pa je prišla velika noč, zjokal se je večkrat na tihem in mislil na daljni dom, mislil, kako so bili še lansko veliko noč, ko je prihajal osmošolec na praznike domov, veselo zbrani pri jedni mizi.

Mislil pa je Janez tudi, kako in s čim bi pač najbolje razveselil stara roditelja, kajti, da njima pošlje pirhe iz daljnega cesarskega mesta, na to mislil je že dolgo, a kakove, da bi jima najbolje srce ogreli in potrdili njegovo vdanost in ljubezen do njih?

Ima jo! vesel žarek šine mu čez lice.

Ko stari: oče Adam in mati Meta, v taki tugi sedita pri beli z blagoslovom obloženi mizi daleč doma — vstopi h krati poštarjev Miha in jima izroči debelo pismo.

„Janez bo pač —“ vikneta stara, ker poznala sta poteze njegovih črk, če tudi jih umela nista.

„Preberi nama, preberi, Miha in sedi, ná! in jéj.“

Miha odpre pismo, ali kaj čuda, notri ne najde pisanega, marveč rudeč papir prikaže se na svitlo,

dolgo odvíja in mnogo je odvil rudečega ko svila tankega papirja na belo mizo, pred koprneče stariše — konečno! prikaže se svitel bel zavitek in v zavitku — — — joj veselja! tiči mirno — velikonočne spovedi rudeči listek!

Ko stara ogledata to veselo znamenje verske zvestobe svojega sina, polijó ju solze čez in čez in od veselja jameta ihteti oba.

Miha pa prične brati:

„Ljubi stariši! Vem, da se spominjata lanske velike noči, ko smo bili še složni zbrani pri jedni mizi okoli blagoslova in gotovo se tudi spominjata svojega sina, ki v daljni tujini zdihuje po dražih trenutkih, ki jih je vžival na Vaši strani srečen, da zdaj ne tako. Želim Vam pa iz celega ljubečega srca, da ste veseli in zdravi, kolikor Vam dopuščajo razmere Vaše. Saj tu smo le v solzni dolini rev in zmot, in gori, upajmo, bomo odškodovani za vse, kar trpimo v začasnem življenji. Tu Vama pošiljam pirhe, draga roditelja! Vem, da so Vama mnogo dražji, ko vse dobrote, ki bi jih Vama mogel poslati. Saj so Vama v prepričanje, da Vaš Janez ostane zvesti sin katoliške cerkve na veke! o tudi v velikem mestu zamore biti človek veren, in še bolje,

ko v mali vasici, ker pregrešno življenje, ki ga tukaj obdaja, napolnuje ga s studom in vesel zateka se v čisto naročje matere cerkve pred viharjem tega sveta. Pozdravite mi Jožeta in sinaho, ali sta dobra z Vami? — Pozdravljena mi bodita preljuda oče in mati! O velikih počitnicah se zopet snidemo. Vaš vdani sin Janez.“

Vesel, a tudi tužen smehlja razjasni starcema lici, ko si obrišeta solze. O saj sta vedela, da Janez ne more drugače, kot živeti njima v tolažbo! In koliko hladila je vtilo to pismo v njihovo pekoče srce!

Se vé, da sta se bala, da bi Janez v velikem grešnem mestu se ne izneveril veri, in zdaj sta za trdno prepričana, da se ni bati za njegovo dušo in poštenje. O „gori“ datemu „gori nad zvezdami“ je od slej ves njihov up, da bi se le gori srečni snideli in potem naj boše tukaj kakor hoče. Več jima ni bilo do tuge, ki je silila v njihovo sree, vsa srečna sta poljubovala sinovo pismo in — ali ni bila njihova velika noč najlepša, njihovi pirhi ali niso bili — najlepši pirhi? Marsikterim starišem bi želel enake pirhe, žalibog da jih nimajo!

J. Z.

niso opravljali svetih obredov naš častiti gosp. oče Jakob Fada. Bog jih je namreč poklical k sebi; v noči velikega petka na soboto so mirno v Gospodu zaspali po kratki pa hudi bolezni. Bolehati so jeli v postu; o sv. Jožefu so jih doma prevideli, ker sami niso mogli več maševati. Navado so imeli v tem času le postne jedi uživati, na zdravnikovo povelje so v letošnjem postu uživali tudi mesene. Moličili so skoraj vedno in do zadnjega trenutka pri zavednosti so vdeleževali se pobožnosti, katero sta jim opravljala marljiva duhovna pomočnika. Kako so ranjki bili skrbni in vestni v spolnovanju svojih dolžnost naj omenim le to, da so se za pridige pripravljali, kakor kak novomašnik, ki je službo še le nastopil; v kljub visoki starosti in slabim očem so uradne pisarije z vso natančnostjo opravljali, saj so cerkvene račune za preteklo leto že naredili in kako skrbno! Zato jih je tudi vsakdo spoštoval, kdor jih je poznal. Pravijo, da v nadlogi spoznajo se pravi prijatelji in prav takih imeli so ranjki g. oče. Kakor so se radi zbirali okoli njih pri raznih prilikah, tako jih pa tudi v bolezni niso pozabili. Povpraševali so domači in tuji, kako jim je, obiskovali jih znanci od blizu in daleč, molili za-nje ter jih milesti Božji priporočevali. Ko se je pa smrt njihova zvedela, bilo je vsakemu, kakor bi mu bili lastni oče umrli. Od sobote zjutraj do torka, ko je bil pogreb, so ljudje kar trumoma hodili jih kropiti, molit za njihovo dušo in posloviti se od telesnih ostankov spoštovanega župnika. Po večkrat celó je marsikteri prišel še pogledat obraz ranjkega, ki se prav čisto nič v smrti spremenil ni, tudi ni, kar se nam je prav čudno zdelo, telo njihovo, da si je skoraj štiri dni in o vlažnem vremenu ležalo na mrtvaškem odru, dajalo najmanjšega neprijetnega duha.

V ponedeljek zvečer, že posebno pa v torek shajali so se častilci rajnega k pogrebu. Bilo je vreme slabo, kar se je dalo, deževalo je neprenehoma in tudi snežilo vmes, pa vendar bilo je ljudi, da se je vse trlo, prostorna cerkev bila je prav natlačena in še je moral marsikteri zunaj ostati. K pogrebu prišlo je 21 duhovnov, potem še nekaj učiteljev in dijakov, ki so z milim svojim petjem ganili srca navzočih. Da si je Polhov gradec oddaljen od železnice in cest, da si vreme ni bilo potem, da bi bilo zvalilo koga na potovanje, vendar prišli so bili z Gorenjskega in z Notranjskega nekdanjemu svojemu očetu skazat zadnjo ljubav. Bilo je med njimi šest nekdanjih kaplanov in gotovo prišel bi bil še marsikdo, če bi bilo vreme le nekoliko vgodnejši.

Pogreb vodili so preč. g. stolni kanonik, Andrej Zamejerc, poleg njih bila sta gg. dekana Vrhnjski in Cirkniški. V cerkvi duhovni odpoj mrtvaške molitve, potem opravijo gosp. kanonik veliko sv. mašo, med katero je g. Arko, kaplan Škofjeloški, kakor prej pri psalmih, tudi na koru izvrstno vodil petje in orgljanje, potem pa gosp. kanonik v prav prisrčnem govoru farane opomni velike zgube, da so jim tako skrbni g. oče odmrli, omenijo v kratkem obilih zaslug rajnega za Polhograjsko faro, katero so ljubili do zadnjega in to ljubezen djansko pokazali tudi s tem, da so malo premoženje, katerega so si bili privarovali za slučaj kake bolezni, še v poprejšnjih službah, kajti v Polhovem gradu dohodki župnikovi niso ravno obilni, volili farni cerkvi in farnim ubožcem. Potem pa izročijo truplo rajnega zemlji in s težkim srcem zapustili smo kraj, kjer naš gosp. oče čakajo vstajenja. Bog jim daj večni pokoj in obilo plačilo za njihov trud, s katerim so delali v vinogradu njegovem, osameli fari Polhograjski pa vrlega duhovnega naslednika!

Domače novice.

(Mestni odbor) imel je sinoči svojo redno sejo v navzočnosti 20 odbornikov. Župan g. Grasselli sporočal je o zahvali „Narodne šole“ za prejeto podporo. Dalje javlja, da je c. kr. deželni gojzdarški nadzornik g. Goll podaril mestni občini mnogo drevesnih sadik, s katerimi se je tivolski park zasadil in sicer pod osebnim nadzorstvom g. nadzornika samega. Izreče se mu zarad tega najtopleja zahvala.

Gledé ustanove slovenskega otročjega vrta pravi župan, da se do sedaj še ni moglo pripravno in ugodno stanovanje dobiti in bo težavno ako ne vsled tega celo nemogoče taistega na 1. maja odpreti.

Popravni stroški za veliko realko znašali so leta 1884 svoto 676 gl. 26 kr. in so se na polovico delili med deželo in mestno občino Ljubljansko.

Odbornik g. Hribar poročal je o denarnem gospodarstvu v klavnici in o mestnem posojilu.

Dalje prišla je na razgovor nova ledenica, katere se nič kaj radi ne oprijemljejo mesarji; posebno je pa taista poleti brez vsega pomena, ker nima ledu. (Konec jutri.)

(O pogrebu preč. g. J. Fade), župnika v Polhovem gradu, došla sta nam dva dopisa, ktera se med seboj dopolnjujeta. Izvrševatelj oporoke njegove je preč. stolni kapitelj.

(Sneg) je šel včeraj liki o Božiči. Zvečer ob šestih vsul se je iz gostega dežja tako debel, da so bile h krati vse strehe polne. Obležal ni nikjer.

(Surovina) prodajala se je danes po Ljubljani, da je bilo groza. Fantom iz okolice Ljubljanske pričel se je nabor, kamor so večinoma šnopsa pijani prišli. Surove in ostudne kletve ter zabavljanja ni bilo ne konca ne kraja. V današnjih kmetijskih fantih res ni več Slovencev poznati, pač pa se obnašajo kakor prav prave barabe. Nekaj jih je bilo še celó tako nerudnih, da so jih morali vojaki s patrolo odgnati. Sramota za naš narod, da ima šnops prvo besedo pri tako imenitnih dejanjih za življenje vsakega mladenčca, kakor je ravno vojaški nabor. Bile so leta, ko so šli fantje pogumni tje, toda ne surovi, sedaj je pa ravno narobe. Potrdili so jih 21. Na vrsti je bil deloma prvi razred.

(Obesil se je) na 3. aprila popoldne 75letni vpokojeni davkarski sluga Janez Črne na Kalvariji v Kamniku. Dan poprej napisal je še pismo, da ga slabe denarne razmere v smrt ženejo. Ne bomo sodili, koliko se nam pa vendar-le dozdeva, da če je mož že 75 let dočakal in kot c. kr. davkarski sluga ni imel nikdar posebno velikih dohodkov, bi bil pač še te leta počakal, kolikor mu jih je bilo odločenih.

(Popravek) v včerajšnjem listu na prvi strani naj se tako-le glasi: V sobotnem listu beri v 14. vrsti od spodaj papež Štefan VI., tretji naslednik Janeza VIII.

Telegrami.

Praga, 7. aprila. Prestolonaslednika sta dospela danes zjutraj tu sem. Na kolodvoru so jih sprejeli mnogi dostojanstveniki. Visoka gosta sta se pripeljala ob 10. uri v Rudolfinum, kjer je bila zbrana obširna družba slavnih in odličnih velikašev. Hranilničnega vodje Peche nagovoru odgovoril je prestolonaslednik, da mu je jako žal, da se ni mogel vdeležiti otvorjenja Rudolfinuma in so je pohvalno izrekel o hranilnici, ktera je zgradila tako krasno poslopje v korist oberti in umetnji. Ogledavši si potem Rudolfinum v vsih delih, vpisala sta se prestolonaslednika v spominjsko knjigo. V koncertni dvorani sviral je prof. Foerster na velikanskih orgljah cesarsko pesen, katero je vse osupnjeno poslušalo; tako je bil vtis velikanski. Obed je bil pri gospodu namestniku. Ob 3 popoldne odpeljala sta se Rudolf in Štefanija. Ljudstva spremilo jih je na tisoče med nebrojnimi naudušenimi „slava“ klici.

Pariz, 7. aprila. Patenotre brzjavljavi, da je vest lista „Temps“ resnična. Kitajci so sprejeli in potrdili mirovno pogodbo.

Besedne letopisnice (chronogrami) na čast ss. Cirila in Metoda.

IV.

Počeščenje blažene Device Marije, kraljice nebeške, varhinja slavnega Velehrada.

12. SanCta Maria, Del Genitrix pla, eXaLtata In CoeLis, sis saLVs In terris!

(Sveta Marija, božja porodnica premila, kraljica nebeška, bodi nam pomočnica na zemlji!)

13. O Maria, Genitrix Del, Virgo sine Labe ConCepta tVere filios JVbiLantes!

(O Marija, božja mati, devica brez madeža spočeta, brani sinove svečanost praznujoče!)

H. L.

Za cerkev ss. Cirila in Metoda v Solunu so darovali č. gg.:

Žlogar Anton, mestni kaplan,	2 gl.
Štupica Franco, župnik pri sv. Heleni,	5 "
J. J., duhovnik,	3 "
L. F. v Kobariu,	2 "
Gradičnik Boštjan, župnik v Bileovasi,	6 "

Za dijaško kuhinjo namesto Gregorčičeve pojedine

so darovali č. gg.:

Dva duhovnika z Gorenjskega	5 gl. — kr.
Dr. J. M., prof.	1 " 50 "
Jan. Kapus, župnik	2 " — "
Fr. Marinič	2 " — "
Anton Zg.	3 " — "

Več pa jih je poslalo finančnemu ministru naravnost.

Umrli so:

3. aprila. Dr. Emil vitez Stöckl, c. kr. deželne vlade sovetnik, 61 let, Lingarjeve ulice št. 2, otrpnenje možg. — Franca Zoro, delavčeva hči, 1½ leta, Sv. Petra cesta št. 60, oslovski kašelj. — Marija Piclinin, ključarjeva hči, 7 dni, Kravja dolina št. 2, vsled krča v željstih.

V bolnišnici:

1. aprila. Ana Strnad, hišinja, 33 let, jetika. — Jožefa Maček, delavka, 20 let, jetika.
3. aprila. Marija Potokar, gosija, 70 let, Marasmus senilis.
5. aprila. Meta Kamoni, delavčeva žena, 38 let, Tuberculosis.

Tuji ci.

6. aprila.

Pri **Maliči**: Baron Foallen, c. k. uradnik; Braun, Mayer, Engel in Oblak, trgovci, z Dunaja. — Josip Merrini, trgovec, iz Venzone. — Fuchs, grajšček, iz Kokre.

Pri **Stonu**: M. König, Maks Tull, železn. uradnika, z Dunaja. — Starke, gled. igralce; Löwith, trgovec, iz Gradca. Frane Slaunich, trgovec, iz Gorice.

Pri **Južnem kolodvoru**: Adolf Lobmayer, zasebnik, z Dunaja. — Marija Koppert, zasebnica.

Pri **Avstrijskem caru**: Tomaž Graf, svetnik c. k. deželne sodnije, iz Gorice. — Janez Lager, zasebnik, iz Maribora. — Martin Majcen, učitelj, z Dobrne.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

8. aprila

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	82 gl. 55 kr.
Sreberna " 5% " 100 " (s 16% davka)	82 " 90 "
4% avstr. zlata renta, davka prosta	107 " 65 "
Papirna renta, davka prosta	98 " 45 "
Akcije avstr.-ogerske banke	861 " — "
Kreditne akcije	289 " 50 "
London	124 " 45 "
Srebro	— " — "
Francoski napoleond.	9 " 81½ "
Ces. cekini	5 " 81 "
Nemške marke	60 " 70 "

Od 7. aprila.

Ogerska zlata renta 6%	— gl. — kr.
" " 4%	97 " 55 "
" papirna renta 5%	91 " 85 "
Akcije anglo-avstr. banke	200 gl. 101 " 75 "
" Länderbanke	102 " 75 "
" avst.-oger. Lloyd v Trstu	571 " — "
" državne železnice	303 " 50 "
" Tramway-društva velj. 170 gl.	215 " 25 "
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl. 128 " 50 "
4% " " 1860	500 " 138 " 80 "
Državne srečke iz l. 1864	100 " 171 " — "
" " 1864	50 " 171 " 50 "
Kreditne srečke	100 " 177 " 75 "
Ljubljanske srečke	20 " 23 " 50 "
Rudolfove srečke	10 " 19 " — "
Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice	114 " — "
" Ferdinandove sev.	106 " — "
5% štajerske zemljišč. odvez. obligac.	104 " — "

Novosti slovenskega slovstva,

katere ima v zalogi

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Pot v nebesa ali življenje udov III. reda sv. Frančiška. Spisal o. Nikolaj Mežnarič. Cena vezani knjigi 80 kr.

Molitvenik za dijake. Poslovenil Franjo Marešič. Cena: vezan v platno s barvano obrezo 90 kr., s zlato obrezo 1 gl. 10 kr., usnje zlata obreza 1 gl. 15 kr.

Bratovščina sv. Ursule. Cena vezani knjigi 40 kr. **Avstrijsko-ogerska monarhija.** Spisal Janez Jesenko. Cena 45 kr.

Politična in kulturna zgodovina štajerskih Slovencev. Spisal Ivan Lapajne. Cena 1 gl. 20 kr.

Odkritje Amerike. Predelal P. Hrisogon Majar. Cena v pol platno vezani knjigi 1 gl. 60 kr.

Spisi Kristofa Šmida. IV. zvezek (Kanaček, Kresnica, Kapelica v gojzdu). Mehko vezan 20 kr., trdo vezan 30 kr.

— V. zvezek (Slavček, Nema deklica). Cena kakor IV. zvezek.

— VI. zvezek (Ferdinand). Mehko vezan 30 kr., trdo vezan 40 kr.

Šaljivi Slovenec. Spisal Anton Brezovnik. Cena 60 kr. **Mladega Gašparja življenje in trpljenje.** Poslovenil J. S. Gombarov. Cena 30 kr.

Sv. Marije Magdalene Paciške mladostna leta. Spisal Anton Kržič. Cena 5 kr.

Slovenska slovnica za srednje šole. Spisal J. Šuman. Cena 1 gl.

Živinozdravništvo.

Spisal dr. Simon Strupi.

Cena: mehko vezano 1 gl. 80 kr., v pol platnu 2 gl. 5 kr., pol usnje 2 gl. 20 kr.

Tisk „Katoliške“ Tiskarne v Ljubljani.